

Asia: VN/36516/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Esityksessä metsitystuki kohdennetaan joutoalueille, joilla tarkoitetaan muun muassa maatalouskäytöstä poistuneita peltoja sekä turvetuotannosta poistuneita alueita. Aiemmalla tukikaudella tukea hyödynnettiin merkittävässä määrin erityisesti turvetuotannosta vapautuneilla alueilla.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tutkinut turvetuotannosta poistuneiden alueiden jatkokäyttövaihtoehtoja muun muassa TURKE-hankkeessa, jossa arvioitiin näiden alueiden vettämispotentiaalia Keski-Pohjanmaan alueella. Hankkeen tulosten perusteella noin puolet metsitykseen soveltuvasta alasta soveltuisi myös vettämiseen. Metsitykseen ja vettämiseen soveltuvaa päällekkäistä pinta-alaa on 700 hehtaaria metsitykseen soveltuvasta 1 200 hehtaarista alueilla, joilla jäännösturvetta on enintään yksi metri. Kun mukaan otetaan myös paksumman jäännösturpeen alueet, päällekkäinen pinta-ala kasvaa 1 200 hehtaariin metsitykseen soveltuvasta 2 400 hehtaarista. Kyse on alueista, joilla ojitus- ja patoratkaisut mahdollistavat joko metsityksen tai vettämisen.

GTK:n näkemyksen mukaan metsitystuen kohdentaminen turvetuotannosta poistuneille alueille voi merkittävästi vähentää vettämiseen ja ennallistamiseen soveltuvan pinta-alan hyödyntämismahdollisuuksia. Tämä heikentää kansallisen ennallistamissuunnitelman turvemaiden vettämistä koskevien tavoitteiden saavuttamista. Yksittäisen kiinteistön metsittäminen voi käytännössä estää tai vaikeuttaa myös ympäröivien alueiden vettämistä, jolloin vaikutukset ulottuvat huomattavasti laajemmalle kuin tukea saaneelle kiinteistölle. GTK katsoo, että

tukijärjestelmän suunnittelussa tulisi huomioida vaikutukset yksittäistä kiinteistöä laajempaan maankäytölliseen kokonaisuuteen.

Jatkovalmistelussa olisi perusteltua tarkastella keinoja, joilla voidaan turvata vettämiseen soveltuvien alueiden säilyminen ja tukea niiden hyödyntämistä ennallistamistavoitteiden saavuttamisessa. On kustannusvaikuttavuuden kannalta perusteltua hyödyntää ennallistamislainsäädäntöön neuvoteltu jousto, jonka puitteissa vettämistoimia voidaan kohdentaa turvetuotannosta poistuneille alueille turvepeltojen sijaan.

GTK katsoo, että turvetuotannosta poistuneilla alueilla sekä metsitys että vettäminen ovat perusteltuja maankäyttövaihtoehtoja. Käytännössä metsitys on kuitenkin jo nykytilanteessa, ilman erillisiä tukia, usein taloudellisesti kannattavin ja helpoimmin toteutettava vaihtoehto. Tällöin ennallistamiseen ja vettämiseen perustuvat vaihtoehdot jäävät helposti vähemmälle toteutukselle, vaikka niihin liittyy merkittäviä luonnon monimuotoisuus- ja vesistöhyötyjä. Korkean vedenpinnan avulla voidaan myös säilyttää ja kerryttää turpeen hiilivarastoa, jossa hiili pysyy pitkäaikaisesti poissa ilmakehästä. Tukijärjestelmän kehittämisessä olisi tärkeää varmistaa, että vettämiseen perustuvat maankäyttövaihtoehdot säilyvät aidosti vartenotettavina ja toteuttamiskelpoisina vaihtoehtoina.

Breilin Olli

Allonen Oona
Geologian tutkimuskeskus - Ympäristöratkaisut - yksikkö